

AVIZ nr. 37 / 29.08.2018

În temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere:

- prevederile art. 256 lit. c) din **Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare**, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 31/2018;
- solicitarea Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice “Transelectrica” - S.A., transmisă prin adresa nr. 32945/08.08.2018, înregistrată la Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei prin adresa nr. 59971/09.08.2018, privind avizarea **Procedurii operaționale Modul de agregare a mai multor grupuri generatoare într-o singură Unitate Dispecerizabilă**;
- referatul de avizare întocmit de Direcția Generală Piață Energie și Prețuri,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul

AVIZ

Art. 1. – Se avizează conformitatea cu prevederile legale în vigoare în domeniul energiei electrice a **Procedurii operaționale Modul de agregare a mai multor grupuri generatoare într-o singură Unitate Dispecerizabilă** elaborate de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice “Transelectrica” - S.A., prevăzute în anexa la prezentul aviz.

Art. 2. – Compania Națională de Transport al Energiei Electrice “Transelectrica” - S.A. duce la îndeplinire prevederile prezentului aviz și publică pe pagina proprie de internet documentul prevăzut la art.1, în termen de 2 zile de la data comunicării.

Art. 3. – Prezentul aviz se comunică Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice “Transelectrica” - S.A și produce efecte de la data comunicării.

Art. 4. – Direcțiile de specialitate din cadrul ANRE urmăresc ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentului aviz.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,

Dumitru CHIRIȚĂ

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice
TRANSELECTRICA SA

,Nr. /

**SE APROBĂ,
DIRECTORAT**

Președinte Directorat	Membru Directorat	Membru Directorat
Adrian Constantin RUSU	Constantin SARAGEA	Viorel VASIU

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ

**Modul de agregare a mai multor grupuri generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă**

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/14
Ediția: I
Revizie: 1

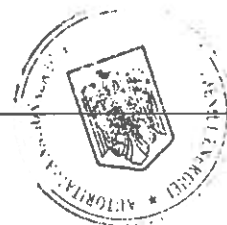
Avizată prin minută ședinței CM-SCIM nr. ../ 2018

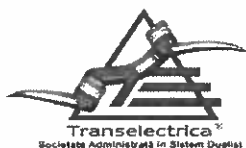
Nr. Crt.	Elemente privind responsabilii	Prenume și Nume	Funcția	Data	Semnătura
1.3	Avizat	Virgiliu IVAN	Director UNO-DEN		
		Ion SMEEIANU	Director DMISS		
		Eugen SANDU	p. Inspector șef		
1.2	Verificat	Mihail CREMENESCU	Director Direcție Operativă		
1.1	Elaborat	Emanuel IONIȚĂ	Șef BPAF		

Drept de proprietate

Prezenta procedură este proprietatea **Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.** Multiplicarea și utilizarea parțială sau totală a acestui document este permisă numai cu acordul scris al conducerii C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.

August 2018

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 2/8

Ediția 0
Rev. 0 1 2 3 4 5

2 SITUAȚIA EDIȚIILOR ȘI A REVIZIILOR

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ

Modul de agregare a mai multor grupuri generatoare într-o singură Unitate Dispecerizabilă

Nr. crt.	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componentă revizuită	Modalitatea reviziei	Data la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
0	1	2	3	4
1	Ediția I, Revizia 0	Preluare prevederi Ordinul ANRE nr. 32/2013.	Elaborare inițială	Februarie 2015
2	Ediția I, Revizia 1	Preluare prevederi Ordinul ANRE nr. 31/2018.	Revizie	Septembrie 2018

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 3/8

Ediția 0

Rev. 0 1 2 3 4 5

3 LISTA DE DIFUZARE

Document difuzat: Procedura Operațională

Denumire: Modul de agregare a mai multor grupuri generatoare într-o singură Unitate Dispecerizabilă

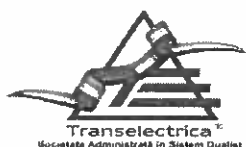
Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/14

Ediția I

Revizia 1

Nr. crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Numele și prenumele	Data primirii	Semnătura
0	1	2	3	4	5	6	7
3.1	Avizare	Original + Format electronic	ANRE	-	-	-	-
3.2	Aplicare	Format electronic	UNO-DEN	OPE, DPE, RAF, DEC, MP		<i>Data postării pe site</i>	
3.3	Informare	N/A				<i>Data postării pe site</i>	N/A
3.4	Evidența	original	DMISS-DMI- BMCM	IMC		...	
3.5	Arhivare	E1 (copie martor)	OPE, Serviciu Operare	Șef serv.	Mihaela Condovici	...	
3.6	Alte scopuri	-					

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 4/8

Ediția 0

Rev. 0 1 2 3 4 5

4 SCOP

Procedura stabilește modul și condițiile în care se pot agrega mai multe grupuri generatoare într-o Unitate Dispecerizabilă.

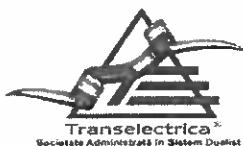
5 DOMENIUL DE APLICARE

Prezenta procedură se aplică de către Operatorul de Transport și Sistem participanților la piața de echilibrare (PPE) care dețin Unități Dispecerizabile.

6 DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- 6.1 Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport;
- 6.2 Legea nr. 23/2014 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2013 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie;
- 6.3 Ordinul Președintelui ANRE nr. 32/2013, privind Regulamentul de programare a unităților de producție și a consumatorilor dispecerizabili cu completările și modificările ulterioare;
- 6.4 Ordinul Președintelui ANRE nr. 76/2017, pentru aprobarea Regulilor de transparentizare a decontării în cadrul părților responsabile cu echilibrarea și modificarea art. 32 din regulamentul de programare a unităților de producție și a consumatorilor dispecerizabili, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei nr. 32/2013;
- 6.5 Ordinul Președintelui ANRE nr. 31/31.01.2018 privind aprobarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, precum și pentru modificarea, completarea și abrogarea unor dispoziții din sectorul energiei electrice;
- 6.6 Instrucțiuni de utilizare a platformei informatice pentru Piața de Echilibrare;
- 6.7 Procedura operațională Înregistrarea, Retragerea și Revocarea unui Participant la Piața de Echilibrare COD TEL – 07.VI ECH-DN/200.
- 6.8 Procedura de emitere a certificatelor verzi pentru energie electrică produsă din surse regenerabile de energie COD TEL – 03.11.
- 6.9 Manualul Calității al C.N.T.E.E. Transelectrica SA, cod TEL-MC-ISO;

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 5/8

Ediția 0

Rev. 0 1 2 3 4 5

7 DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

7.1 Definiții

7.1.1 Conform Codului Tehnic al Rețelei Electrice de Transport

7.1.2 Conform Ordinului Președintelui ANRE nr. 31/31.01.2018 privind aprobarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, precum și pentru modificarea, completarea și abrogarea unor dispoziții din sectorul energiei electrice;

7.1.3 Conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012

7.2 Abrevieri

7.2.1 Conform Ordinului ANRE nr. 32/2013, respectiv Ordinului ANRE nr. 31/2018

7.2.2 UNO – DEN – Unitatea Operațională Dispecerul Energetic National

7.2.3 PPE – Participant la Piața de Echilibrare

7.2.4 PRE – Parte responsabilă cu echilibrarea

7.2.5 PE – Piața de Echilibrare

7.2.6 UD – Unitate Dispecerizabilă

7.2.7 STS – Servicii Tehnologice de Sistem

7.2.8 OTS – Operatorul de Transport și Sistem (CNTEE Transelectrica SA)

7.2.9 OPE – Operatorul Pieței de Echilibrare

7.2.10 NF – Notificare Fizică

8 MOD DE LUCRU

8.1. Regulile de agregare a mai multor grupuri generatoare/centrale într-o singură UD sunt următoarele:

8.1.1 grupurile generatoare/centralele care compun respectiva UD trebuie să facă parte din aceeași PRE;

8.1.2 grupurile generatoare/centralele să fie conduse operativ de același centru de dispecer local pe centrală (DLC);

8.1.3 grupurile generatoare/centralele trebuie să se încadreze în categoriile stabilite:

a. UD - EE;

b. UD - EF;

c. UD care produc energie electrică din surse regenerabile de energie, altele decât cele prevăzute la lit. a și b;

d. UD de producere a energiei electrice în cogenerare, inclusiv pe bază de surse regenerabile, pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, în limita capacității electrice de înaltă eficiență calificate de ANRE;

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 6/8

Ediția 0

Rev. 0 1 2 3 4 5

e. UD de producere a energiei electrice din surse hidro declarate cu hidraulicitate ridicată. Se consideră situație de hidraulicitate ridicată situația în care, pentru UD respectivă, există pericol de deversare;

f. UD de producere a energiei electrice pe bază de cărbune care beneficiază de prevederile legale privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică, corespunzător capacităților și duratei prevăzute în actul normativ respective;

g UD/CD altele decât cele prevăzute la lit a-f;

8.1.4 caracteristicile tehnice ale UD-ului să poată fi implementate în platforma informatică a PE;

8.1.5 UD-ul trebuie să aibă posibilitatea de a primi dispoziții de dispecer (punct de funcționare) în mod automat. Pentru o UD formată din mai multe grupuri generatoare/centrale situate în zone de rețea diferite, în situația apariției unei congestii de rețea, creșterea/reducerea de putere se va realiza la dispoziția dispecerului prin nominalizarea grupurilor generatoare/centralelor la care trebuie modificat punctul de funcționare pentru eliminarea congestiei;

8.1.6 să nu inducă interdependențe funcționale cu alte UD;

8.1.7 grupurile generatoare/centralele componente ale unei UD rămân responsabile individual pentru respectarea dispozițiilor de dispecer privind reglajul de tensiune și de putere reactivă;

8.1.8 să poată fi determinată cantitatea de STS (rezerva de reglaj terțiar rapid, lent și bandă de reglaj secundar) pusă la dispoziția OTS cât și cea realizată;

8.1.9 denumirea comercială a UD-ului trebuie să poată fi determinată fără echivoc de personalul de conducere operativă.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 7/8

Ediția 0

Rev. 0 1 2 3 4 5

8.2. PPE transmite către UNO – DEN:

8.2.1. solicitarea și propunerea de agregare a mai multor grupuri generatoare într-o singură Unitate Dispecerizabilă;

8.2.2. lista grupurilor generatoare/centralelor care compun UD, menționând caracteristicile tehnice ale acestora și punctul de conectare la rețea al fiecărui grup generator/centrală în parte;

8.2.3. precizarea modului de operare a UD, și anume, centrul de dispecer local pe centrală (DLC) care realizează conducerea operativă a grupurilor generatoare/centralelor din componența UD;

8.2.4. convenția încheiată între gestionarii grupurilor și reprezentantul UD, în conformitate cu Cap. II Declarații de disponibilitate, Secțiunea 2.1, art. 11. din anexa la Ordinul Președintelui ANRE nr. 32/2013, privind aprobarea Regulamentului de programare a unităților de producție și a consumatorilor dispecerizabili;

8.2.5. după acceptarea de către UNO – DEN a componenței UD în conformitate cu prevederile subcap. 8.1., reprezentantul UD realizează și confirmă către acesta următoarele:

8.2.5.1. modul de recepționare/confirmare a dispoziției de dispecer privind modificarea punctului de funcționare al UD și modul de repartizare a acesteia pe grupurile generatoare/centralele componente inclusiv pentru cazul în care modificarea punctului de funcționare se realizează numai la anumite grupuri generatoare/centrale componente în situația eliminării unor restricții de rețea.

8.2.5.2. faptul că modul de recepționare/confirmare a punctului de funcționare se poate realiza atât în mod automat cât și prin setarea locală a valorii punctului de funcționare;

8.2.5.3. realizarea obligației de modelare a UD și a grupurilor generatoare/centralelor componente conform cerințelor UNO – DEN de integrare și reprezentare în sistemul EMS/SCADA;

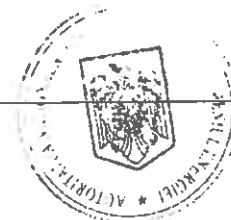
8.3. OTS analizează componența UD prezentată de solicitant în baza regulilor menționate la subcap. 8.1. și comunică solicitantului acceptul (cu precizarea eventualelor condiții și/sau informații care mai trebuie îndeplinite/transmise de către solicitant) sau refuzul (cu prezentarea motivelor care stau la baza acestuia) în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la depunerea solicitării.

8.4. După îndeplinirea cerințelor prevăzute la pct. 8.2.4. și 8.2.5., responsabilul UD împreună cu UNO – DEN realizează teste de verificare a urmării punctului de funcționare, cu luarea în considerare a condițiilor speciale pentru unele dintre grupuri agregate în UD în cadrul procesului de echilibrare, după caz;

8.5. După validarea conformității UD, aceasta urmează procesul de înregistrare și înscriere în PE conform procedurii operaționale Înregistrarea, Retragerea și Revocarea unui Participant la Piața de Echilibrare COD TEL – 07.VI ECH – DN/200.

9 RESPONSABILITĂȚI

9.1. Participantul la Piața de Echilibrare

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 8/8

Ediția 0

Rev. 0 1 2 3 4 5

9.1.1 Elaborează lista grupurilor generatoare/centralelor pe care le va agrega într-o singură UD;

.2 Transmite lista de agregare la UNO – DEN, spre aprobare și după caz, precizează condițiile speciale pentru unele grupuri;

9.1.3 Stabilește condițiile tehnice de funcționare pentru fiecare grup generator component, pe baza observațiilor UNO – DEN și a implicațiilor indisponibilității acestora asupra disponibilității UD;

9.1.4 Stabilește și transmite la UNO – DEN soluția tehnică de realizare a recepționării punctului de funcționare, a repartizării și transmiterii acestuia între grupurile generatoare, inclusiv pentru situațiile de funcționare în care apar congestii de rețea;

9.1.5 Realizează testele de verificare a urmării punctului de funcționare în concordanță cu soluția tehnică stabilită la pct. 9.1.4.;

9.1.6 Notifică OTS cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de orice modificare a condițiilor de agregare existente și/sau intenția de modificare a componenței UD.

9.1.7 În cazul în care grupurile generatoare/centralele care se agregă într-o singură UD aparțin mai multor PPE, unul dintre aceștia preia responsabilitatea UD în relația cu OTS.

9.2. UNO-DEN

9.2.1. Analizează și aprobă lista grupurilor generatoare componente ale UD propuse de reprezentantul UD și identifică situațiile de funcționare generate de către eventualele congestii de rețea și/sau condițiile locale de funcționare ale grupurilor generatoare/centralelor componente;

9.2.2. Transmite PPE acceptul sau refuzul de agregare a grupurilor generatoare/centralelor în UD și, după caz, precizările situațiilor de funcționare menționate la pct. 9.2.1.;

9.2.3. Stabilește și transmite PPE condițiile și modul de verificare a funcționării UD în ansamblul său.

9.2.4 În situația în care o unitate dispecerizabilă agregată nu mai îndeplinește condițiile de agregare de la subcap. 8.1, OTS revoca acordul său pentru agregarea într-o singură UD, comunicând în termen de 10 zile lucrătoare decizia de dezagregare, precum și motivele acesteia; drept consecință, toate responsabilitățile și drepturile se reatribuie PPE pentru fiecare UD pe care o exploatează.

10 ANEXE, ÎNREGISTRĂRI, ARHIVĂRI

Toate datele referitoare la UD sunt înregistrate în registrul PPE (lista UD) și în platforma informatică a PE, conform procedurii operationale Înregistrarea, Retragerea și Revocarea unui Participant la Piața de Echilibrare COD TEL – 07.VI ECH – DN/200.

Arhivarea prezentei proceduri și a celorlalte informații documentate se face conform Nomenclatorului arhivistic în vigoare.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Modul de agregare a mai multor grupuri
generatoare într-o singură
Unitate Dispecerizabilă

Cod: TEL-07.VI ECH-
DN/14

Pag 9/8

Ediția 0

Rev. 0 1 2 3 4 5

11. CUPRINS

Numarul componentei in cadrul procedurii	Denumirea componentei din cadrul procedurii	Pagina
1.	Pagina de Garda	1
2.	Situația edițiilor și a reviziilor	2
3.	Lista de difuzare	3
4.	Scop	4
5.	Domeniul de aplicare	4
6.	Documente de referință	4
7.	Definiții și abrevieri	4
8.	Modul de Lucru	5
9.	Responsabilități	7
10.	Anexe, inregistrari, arhivari	7
11.	Cuprins	8

